

אודות דגי הקוי (Nishikigoi)

גידול דגי הקוי מקובל מאוד בארצות המזרח ובעיקר ביפן, בשנים האחרונות הפך גידולם לנפוץ גם במערב. יופיים של דגי הקוי ושילובם בבריכות הנוי הפך לתחביב מבוקש המשתלב היטב בתרבות הפנג שואי החודרת אט אט גם אלינו. גודלו של דג קוי מגיע עד ל 100 ס"מ, קצב גדילתו עשוי להגיע ל 5-10 ס"מ בשנים הראשונות וסנטימטרים בודדים בכל שנה לאחר מכן, ביפן הגיעו דגי קוי גם לגודל של 150 ס"מ. אורך חייהם כ-70 שנה, קיימים דיווחים על דגי קוי בני למעלה מ 200 שנה הגדלים ביפן. הידוע מכולם הוא דג הקוי Hanako האגדי שגילו 215 שנה. משקלו של קוי באורך מטר, הוא 12 ק"ג. דגי הקוי אוכלים כל מה שאפשר כולל דגים קטנים שיכולים להכנס לפיהם, לפיכך רצוי לגדל עימם דגי זהב גדולים בלבד. הקוי הזלזן עלול לפגוע בצמחי מים כגון נימפאה, במידה ורוצים לגדל צמחי מים יש להגן עליהם, רצוי בבריכה נפרדת או באמצעות רשת חציצה. דגי הקוי יכולים לשרוד טמפרטורות נמוכות ואף לחיות מתחת לשכבת קרח במקומות קרים. בטמפרטורת מים של מתחת ל 10 מעלות, תאבונם יורד כמעט ל אפס והמערכת החיסונית שלהם פחות יעילה, בנסיבות אלו רמת הפעילות והתנועה שלהם נמוכה מאוד. Koi Herpes Virus - KHV מחלה זו הגורמת למותם של דגי הקוי, תקפה בשנים האחרונות דגי קוי בכל רחבי העולם, בעיקר ביפן, בריטניה, גרמניה וארה"ב, הנגיף המדבק מתפשט באמצעות מגע של דג בדג, רשתות, טפילים וכד', הנגיף גורם לפגיעה בזימי הדג ולמותו המהיר, בבריכה שנפגעה, ימותו 90% מהדגים בתוך שבוע-שבועיים. התפרצותו של הנגיף גרמה להיסטריה בכל רחבי העולם ולנזקים של מליוני דולרים. הנגיף זוהה לראשונה בישראל בשנת 1998, הנגיף אינו מסוכן לבני אדם. למעט מחלה קשה זו, נחשבים דגי הקוי לדגים חזקים ועמידים יחסית. ישראל נחשבת ליצואנית קוי איכותית (למרות השמועות על כך שהפצת הווירוס או פיתוחו נעשו בארץ והופצו לכל העולם). בקיבוצים הזרע ומעגן מיכאל, ניתן למצוא חוות גידול לייצוא מהמשוכללות בעולם. מחירם של דגי הקוי נקבע על פי גודלם, צבעם ונדירותם, ידוע על דגי קוי שנמכרו בסכומי עתק במכירות פומביות בעיקר ליפנים המוכנים לשלם כמעט כל מחיר עבור היפים שבהם, עסקאות ברמות של 10,000 דולר ליחידה ואף למעלה מכך אינן נדירות.

ההיסטוריה של הקוי

מרבית החובבים והמקצוענים בתחום דגי הנוי, נוהגים לייחס את מוצא דגי הקוי ליפן, אך האמת שונה, דגי הקוי הם צאצאים של משפחת הקרפיונים המוכרת לנו מצלחת המאכל, הקרפיונים שמקורם במזרח אירופה ופרס, עשו את דרכם בימי קדם לכל העולם כחלק מן המסחר בסחורות ובמזון. המילה "קוי", מוזכרת לראשונה לפני 2500 שנה בסין העתיקה, בנו של קונפוציוס קיבל מתנה דג קוי מהמלך דגי הקוי שימשו כהשראה לאומני החצר שנהגו לצייר אותם ולגלף את דמותם ושליטי סין נהגו לגדל את דגי הקוי להנאתם.

גם אם פותחו מוטציות צבע כלשהן בדגי הקוי בסין העתיקה, הרי שהיפנים הם אלו שמזוהים יותר עם הדג שקיבל את הכינוי **Nishikigoi** - "התכשיט החי". היפנים היו אלו שלקחו את המוטציות השונות של הדג שנוצרו באופן טבעי ופיתחו אותן הלאה. את דגי הקוי, נהגו איכרי יפן לגדל בשדות האורז מוצפי המים כדגים למאכל. בשלב מסוים כנראה בין השנים 1820-1830, התחילו האיכרים לגדל את דגי הקוי למטרת נוי והאיכרים נהגו לשמור את הדגים הצבעוניים ביותר לעצמם. ככל שהאיכרים הצליחו לקבל גווני צבע והכלאות מעניינות יותר, גברה ההתעניינות בדגי הקוי בכל רחבי יפן. השיא היה הכנסת דגי הקוי לתעלת ההגנה ההיקפית של ארמון הקיסר הירוהיטו בשנת 1904.

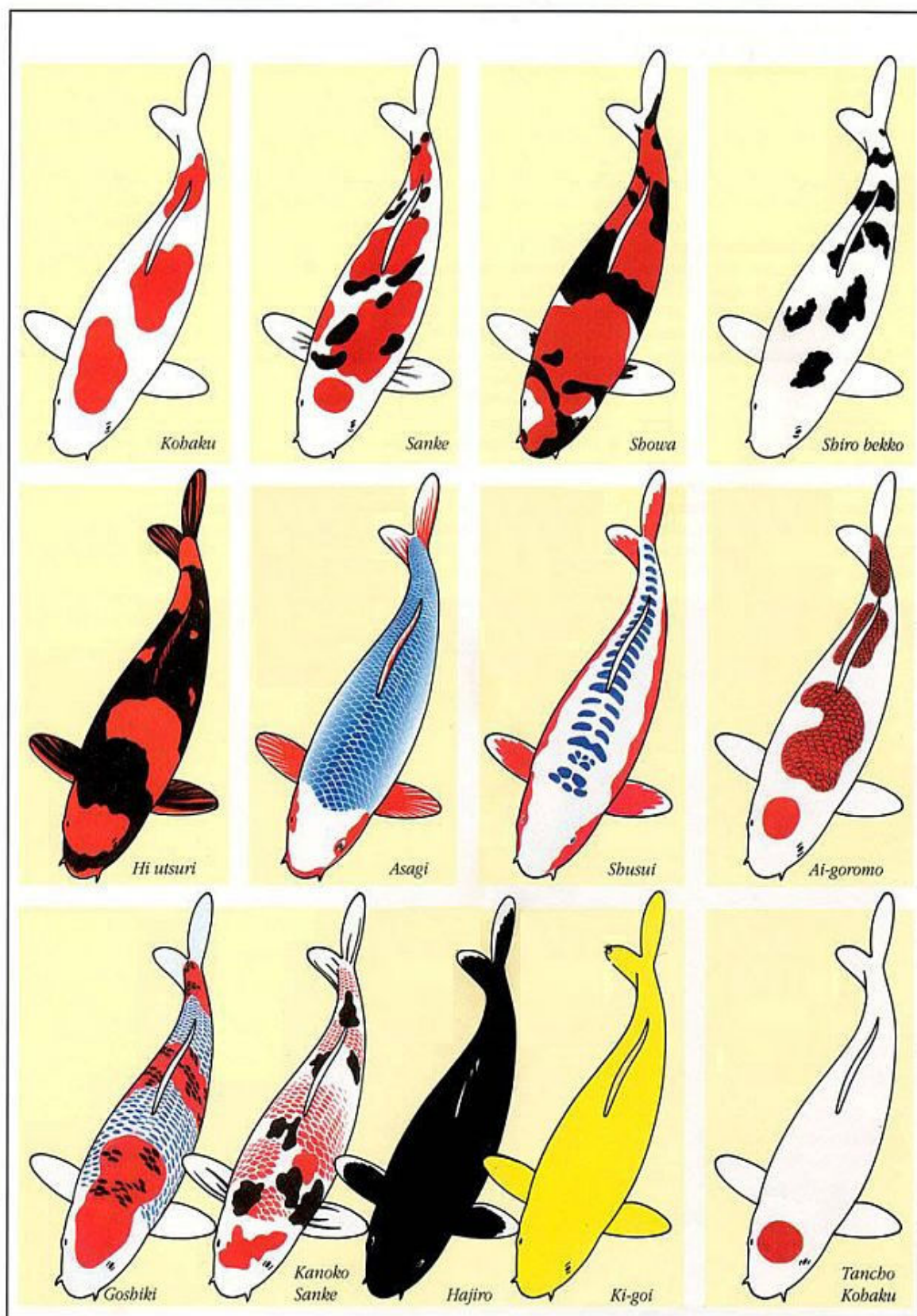

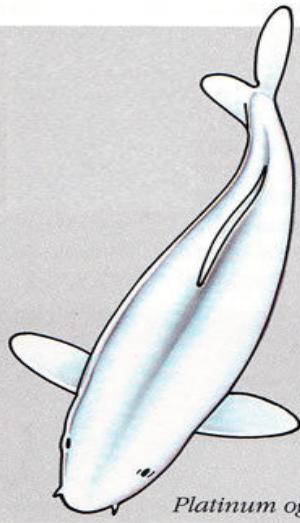
למעשה משמש השם "קוי" ביפנית לתיאור דגי הקרפיון הרגילים, והשם "נישיקיגוי" מתאר את הצבעוניים שבהם.

במלחמת העולם השנייה כונה הדג ע"י חיילי בעלות הברית השם "קרפיון קוי צבעוני" ובקצרה "קוי". ומאז נפוץ השם קוי בכל העולם למרות שחלק ניכר מהיפנים לא יידעו בעצם מה זה "קוי"...

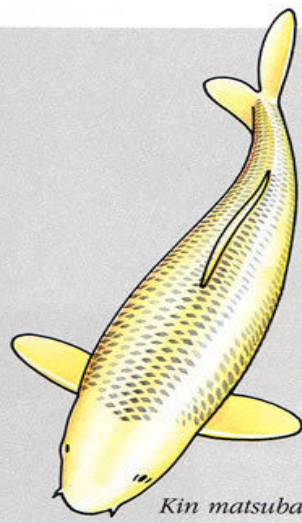
זני קוי

כיום קיימים כמאה סוגים ותתי סוגים של דגי קוי בצבעים שונים.
טבלאות אלו ייטיעו בזיהוי מספר מינים מוכרים:

Platinum ogon

Kin matsuba

Kin ki utsuri

Kin showa

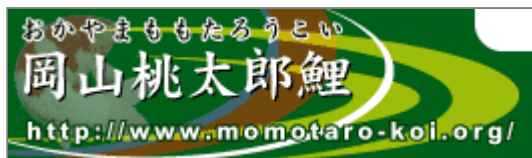
*Yamabuki
hariwake*

*Yamato-
nishiki*

ארגונים ופורומים:

במקומות רבים בעולם, התקבצו חבורות של חובבי ומגדלי קוי לאגודות וניתן למצוא כיום גם פורומים רבים העוסקים בנושא דגי הקוי, הרבייתם, גידולם ועוד. האגודות גם מארגנות "סיורי בריכות" ומסעות ביקור ליפן וגם לארץ.

חוות הקוי "מומוטארו-קוי" באוקיימה, יפן:

חוות קוי גדולה באוקיימה, יפן. תמונות כל הדרך מהבריכה אל הדילרים.

תמונות ציורים ורקעים בנושא דגי קוי:

נמכר ב 10,000 דולר

קעקוע של קוי